
Διακήρυξη 3ης Δεκέμβρη 2019 - Εθνική και Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία

**Οι Συστάσεις του ΟΗΕ για την εφαρμογή της Σύμβασης
των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες, ισχυρή
εντολή για τη χώρα μας, πολύτιμο εργαλείο για το
αναπηρικό κίνημα!**

3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Ε.Σ.Α.ΜΕΑ.)

*Κάποτε θα αποδίδουμε δικαιοσύνη
μ' ένα άστρο ή μ' ένα γιασεμί
σαν ένα τραγούδι που καθώς βρέχει
παίρνει το μέρος των φτωχών.*

Τ. Λειβαδίτης

Όταν κυρώθηκε η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, γνωρίζαμε ότι το πιο δύσκολο έργο μόλις ξεκινούσε: να γίνει η Σύμβαση πραγματικότητα και να φέρει ουσιαστικές αλλαγές στην καθημερινή ζωή των ατόμων με αναπηρία. Το αναπηρικό κίνημα διεκδικεί από τους φορείς λήψης αποφάσεων σε όλο τον κόσμο, όπως και στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, να υποστηρίξουν την εφαρμογή της Σύμβασης και να μην αντιμετωπίζεται ως διακήρυξη, αλλά στην πραγματική της διάσταση, έχουσα ισχυρή ηθική και πολιτική αξία και θεσμοθετημένη νομική δεσμευτικότητα. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για μια χρυσή ευκαιρία για τις κυβερνήσεις και τις κοινωνίες να αλλάξουν και να πραγματοποιήσουν μια παραδειγματική στροφή στον τρόπο που αντιμετωπίζουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και τον τρόπο συμμετοχής των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. έχει ιστορική σχέση με τη Σύμβαση, αφού ως μέλος του EDF (European Disability Forum- Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία) συμμετείχε στην κατάρτισή της το από το 2003 έως το 2006 στη Νέα Υόρκη. Από τότε μέχρι σήμερα έχει γίνει μια πάρα πολύ μεγάλη προσπάθεια, τόσο για να κυρωθεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο όσο και για να ψηφισθούν οι εφαρμοστικοί της νόμοι. Παράλληλα και μέσω του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας, παρακολουθείται στενά η πορεία υλοποίησής της, αν και στη χώρα μας είναι ακόμη στα σπάργανα.

Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών, εκτός των μεγάλων επιπτώσεων στο βιοτικό επίπεδο των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, είχε μεγάλο αντίκτυπο και στο θέμα των δικαιωμάτων. Σήμερα, στη λεγόμενη μεταμνημονιακή εποχή, πρέπει να μπει ψηλά στις προτεραιότητες της Πολιτείας η διασφάλιση άσκησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, ώστε να μη καθιστούν παρίες της κοινωνίας. Η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες πρέπει να γίνει αντιληπτή ως ένα από τα πολυτιμότερα εργαλεία στη δεσμευτική χρήση των οποίων υποχρεούται να συμμορφώνεται η Πολιτεία.

3 Δεκέμβρη 2019, Εθνική και Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία

Η μετάβαση στη μετα- μνημονιακή εποχή, μας βρίσκει να είμαστε λίγες μόλις εβδομάδες μετά την δημοσίευση των συστάσεων της Επιτροπής του ΟΗΕ για την παρακολούθηση της Σύμβασης προς τη χώρα, μιας ιστορικής στιγμής για το αναπηρικό κίνημα και για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στη χώρα μας. Τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα έχουν πληγεί σκληρά από την λιτότητα και την οικονομική κρίση και αντιμετωπίζουν την αυξανόμενη φτώχεια και την περιθωριοποίηση. Η Επιτροπή για τη Σύμβαση του ΟΗΕ αυτό το αναγνώρισε και

προσέφερε μια ισχυρή και ολοκληρωμένη δέσμη συστάσεων προς την Ελλάδα, σε συνέχεια της πρόσφατης εξέτασης της Ελλάδας για το ΠΩΣ το ελληνικό κράτος εφαρμόζει την Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, αρχικά στις 26 Σεπτεμβρίου και οριστικά στις 29 Οκτωβρίου, δημοσίευσε [τις Τελικές Παρατηρήσεις και Συστάσεις της προς την ελληνική κυβέρνηση](#), δηλαδή, το τι πρέπει δηλαδή να πράξει η Ελλάδα την επόμενη περίοδο, τόσο σε νομοθετικό όσο και εφαρμοστικό πλαίσιο, ώστε να ευθυγραμμιστεί με τις διατάξεις της Σύμβασης, για την ολοκληρωμένη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωής της χώρας, όπως άλλωστε επιτάσσει το άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος.

Εμείς, το εθνικό αναπηρικό κίνημα, θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε σκληρά με τα μέλη μας και κάθε ενεργό κοινωνικό κύτταρο, για την εφαρμογή αυτών των Συστάσεων, έτσι ώστε τα άτομα με αναπηρία στη χώρα μας να αισθανθούν το όφελος της Σύμβασης άμεσα στις ζωές τους.

Η Διακήρυξη της 3^{ης} Δεκέμβρη 2019 αποτελείται από τις προτάσεις και τις διεκδικήσεις του αναπηρικού κινήματος προς την ελληνική Πολιτεία και κοινωνία, που συνιστούν το προτεινόμενο από την Ε.Σ.Α.με.Α. Εθνικό Πρόγραμμα Στρατηγικής για την Αναπηρία, με ενσωματωμένες τις Συστάσεις της Επιτροπής του ΟΗΕ, σύμφωνα με τις επιταγές και τα άρθρα της Σύμβασης και του Συντάγματος.

Πάνδημο αίτημα και διεκδίκηση του αναπηρικού κινήματος της χώρας είναι η υιοθέτηση από την Πολιτεία της παρούσας πρότασης ως την απαιτούμενη ολοκληρωμένη, συνεκτική και μακροπρόθεσμη Εθνική Στρατηγική και σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της Σύμβασης, την εκπόνηση των οποίων συνιστά η Επιτροπή για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία των Ηνωμένων Εθνών.

Στη βάση των όσων αναφέρει η Σύμβαση και οι Συστάσεις της Επιτροπής του ΟΗΕ, ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΟΥΜΕ:

Υποχρεώσεις της Πολιτείας (άρθρα 1-4)

Εναρμόνιση του νομικού και διοικητικού πλαισίου για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού αξιολόγησης της αναπηρίας, με την πλήρη ένταξη του δικαιωματικού μοντέλου της αναπηρίας στους νόμους, τους κανονισμούς και τις πρακτικές του, σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και σε όλη την επικράτεια, σύμφωνα με τη Σύμβαση.

Ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης, συνεκτικής και μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης για την εφαρμογή της Σύμβασης, με σαφή χρονοδιαγράμματα, δείκτες αναφοράς και πιστώσεις προϋπολογισμού.

Εξάλειψη στη νομοθεσία της υποτιμητικής γλώσσας που αναφέρεται στα άτομα με αναπηρία.

Νομοθετικά μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας από τις διακρίσεις λόγω αναπηρίας, συμπεριλαμβανόμενης της πρόβλεψης συγκεκριμένων μέτρων, της εξατομικευμένης στήριξης και της προστασίας από την άρνηση εύλογων προσαρμογών σε όλες τους τομείς της ζωής.

Θεσμοθετημένη εκπροσώπηση, διαβούλευση με το Κράτος και συμμετοχή στις αποφάσεις του των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία και ενίσχυσή τους ώστε να επιτελούν τον σκοπό τους.

Ισότητα και μη διάκριση (άρθρο 5)

Βελτίωση της εφαρμογής προτύπων για συγκεκριμένα μέτρα και εξατομικευμένη στήριξη στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, ιδιαίτερα στα σχολεία και σε σχέση με τους πρόσφυγες, τους αιτούντες άσυλο και τους μετανάστες με αναπηρία.

Θέσπιση της δευτερογενούς νομοθεσίας που προβλέπεται στο Άρθρο 74 του νόμου 4488/2017, ως εγγύηση της ίσης μεταχείρισης και της άρσης κάθε απαγόρευσης/ εμποδίου κατά των ατόμων με αναπηρία στους τομείς της εκπαίδευσης και της παροχής αγαθών και υπηρεσιών (εφαρμογή των υποστόχων 10.2 και 10.3 των Στόχων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη).

Ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία που βιώνουν πολλαπλή διάκριση (γυναίκες, παιδιά, νέοι, άτομα με πολλαπλές αναπηρίες, Ρομά, μετανάστες, πρόσφυγες με αναπηρία κ.λπ.), με την προώθηση συγκεκριμένων νομοθετικών ρυθμίσεων και μέτρων που να αφορούν στην προστασία των δικαιωμάτων, την πρόληψη και την καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης και βίας, ανάπτυξης ολοκληρωμένης στρατηγικής για προσβάσιμες υπηρεσίες και διασφάλισης του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους.

Γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία (άρθρο 6)

Υιοθέτηση μιας αποτελεσματικής πολιτικής και μιας στρατηγικής που να εμπεριέχει τους απαραίτητους μηχανισμούς για να διασφαλιστεί η πλήρης προστασία των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία κατά των διακρίσεων και η απόλαυση των δικαιωμάτων τους, σύμφωνα με τη Σύμβαση.

Ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα για την ισότητα των φύλων, σε όλους τους τομείς της ζωής, καθώς επίσης και προώθηση της αποτελεσματικής συμμετοχής των γυναικών με αναπηρία σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της πολλαπλής και διατομεακής διάκρισης και της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία.

Παιδιά με αναπηρία (άρθρο 7)

Μέριμνα για την ταχεία αποϊδρυματοποίηση των παιδιών με αναπηρία και αποτελεσματικά μέτρα που θα εγγυώνται το δικαίωμά τους να φροντίζονται από τους γονείς τους, την ευρύτερη οικογένεια, την ασφαλή ανάδοχη οικογένεια ή την θετή οικογένεια- παροχή στα παιδιά με

αναπηρία ποιοτικής έγκαιρης παρέμβασης, καθώς επίσης και άλλες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και εκπαίδευσης, που να είναι εξίσου διαθέσιμες σε όλες τις αστικές και αγροτικές περιοχές, με τη διάθεση επαρκών πόρων, και σχεδιασμένων σε στενή διαβούλευση και με την ενεργό εμπλοκή των παιδιών με αναπηρία και των γονέων τους, μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων.

Ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής και προσβάσιμων υπηρεσιών για την πλήρη και αποτελεσματική εμπλοκή των παιδιών με αναπηρία σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή τους, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις τους σε όλα τα θέματα που τα αφορούν.

Θεσμοθέτηση επιπλέον ουσιαστικών κινήτρων για τη συμμετοχή πολιτών στην αναδοχή, στην υιοθεσία και θέσπιση νομοθεσίας για την επαγγελματική αποκατάσταση παιδιών με αναπηρία.

M.M.E. και αναπηρία (άρθρο 8)

Θέσπιση υποχρεωτικών κανόνων, έτσι ώστε τα Μ.Μ.Ε. να παρουσιάζουν/αναφέρονται στην αναπηρία και στα άτομα με αναπηρία κατά τρόπο και ορολογία συμβατούς με τους σκοπούς της Σύμβασης.

Διασφάλιση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στις υπηρεσίες των παρόχων υπηρεσιών μέσω μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας.

Δημιουργία Υπηρεσίας στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) για τη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας στο σχεδιασμό των εκπομπών, διαφημίσεων κ.λπ. των Μ.Μ.Ε., ιδιωτικών και δημοσίων και για την κατάρτιση και εφαρμογή κωδίκων δεοντολογίας στην προβολή θεμάτων αναπηρίας.

Η Ε.Ρ.Τ. να καταστεί πλήρως προσβάσιμη, πλουραλιστική, κοιτίδα πολιτισμού και αντικειμενικής ενημέρωσης για όλους και όλες. Ως δημόσιος φορέας ραδιοηλεόρασης, χρηματοδοτούμενος από τους Έλληνες πολίτες, δηλαδή και από τα άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, με εκπαιδευτικό μεταξύ άλλων ρόλο, η Ε.Ρ.Τ. ΠΡΕΠΕΙ και ΟΦΕΙΛΕΙ να παρουσιάζει την Αναπηρία ως μέρος της ανθρώπινης ποικιλομορφίας, προωθώντας στην εξάλειψη του στίγματος και της διάκρισης λόγω αναπηρίας (άρθρο 1 της Σύμβασης και άρθρο 8 της Γνώμης της Επιτροπής της 17.12.2016 για την «Αφύπνιση της Κοινωνίας», για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία). Παράλληλα οφείλει να διασφαλίζει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις υποδομές όλων των σταθμών και ιστοτόπων της, σε όλα της τα προγράμματα καθώς και στο παραγόμενο περιεχόμενο και προϊόν.

Προσβασιμότητα (άρθρο 9)

Θέσπιση των απαραίτητων νομικών και άλλων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης κανονισμών και ενός ολοκληρωμένου Εθνικού Σχεδίου Δράσης, με τη σύσταση της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας για την προαγωγή της εξίσωσης των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρία μέσω του «Καθολικού Σχεδιασμού», με επαρκείς πιστώσεις προϋπολογισμού και

ενός αποτελεσματικού μηχανισμού παρακολούθησης, σε στενή διαβούλευση και με την ενεργό εμπλοκή των ατόμων με αναπηρία, μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων.

Απαραίτητα μέτρα που θα εγγυώνται την προσβασιμότητα του δομημένου περιβάλλοντος, των αγαθών και υπηρεσιών και ιδίως του συστήματος μεταφορών στις αστικές και αγροτικές περιοχές, στα δημόσια μέσα ενημέρωσης και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και θα παρέχουν κατάρτιση σε παρόχους υπηρεσιών, μηχανικούς, αρχιτέκτονες και πολεοδόμους για τα προβλήματα προσβασιμότητας που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία.

Καταστάσεις κινδύνου και έκτακτων ανθρωπιστικών αναγκών (άρθρο 11)

Υιοθέτηση αποτελεσματικών διαδικασιών για το άσυλο και τους πρόσφυγες και ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής και πρωτοκόλλων για γενικές καταστάσεις κινδύνου, σύμφωνα με το Πλαίσιο Σεντάι για Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών 2015-2030. Προσβάσιμες εγκαταστάσεις υποδοχής και παροχή απαραίτητων υγειονομικών υπηρεσιών, σε στενή διαβούλευση και με την ενεργό εμπλοκή των ατόμων με αναπηρία, μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων.

Άμεση διασφάλιση ότι η αξιολόγηση της ευαλωτότητας των ατόμων με αναπηρία, και ιδιαίτερα των παιδιών με αναπηρία, που είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και άτομα σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα πραγματοποιείται συστηματικά με την άφιξη τους στο συμβαλλόμενο Κράτος, από εκπαιδευμένο προσωπικό και με βάση το δικαιωματικό μοντέλο προσέγγισης της αναπηρίας και με συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ταυτοποίηση των ατόμων με αναπηρία.

Διασφάλιση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία, και ιδίως των παιδιών με αναπηρία, που είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και άτομα σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα, στην κοινωνική προστασία, τις βοηθητικές τεχνολογίες, την πληροφόρηση και τις επαρκείς υπηρεσίες, και ιδιαίτερα στην ασφαλή στέγαση, σε υποδομές υγιεινής και ιατρικής φροντίδας, μέσω, μεταξύ άλλων, της παροχής εξατομικευμένης στήριξης. Παροχή εγγυήσεων ότι οι συνθήκες στις εγκαταστάσεις υποδοχής σέβονται την αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία, και ιδιαίτερα των παιδιών, που είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή άτομα σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα, και να μεριμνά για την ομαλή μεταφορά τους στην ηπειρωτική χώρα.

Ισότητα ενώπιον του νόμου (άρθρο 12)

Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με τη Σύμβαση, αντικαθιστώντας το σύστημα υποκαθιστάμενης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών δικαστικής συμπαράστασης, με το καθεστώς της υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων που σέβεται την αυτονομία, τη θέληση και τις προτιμήσεις του ατόμου.

Πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη στήριξη που απαιτείται για να διασφαλιστεί το δικαίωμα στην ισότητα ενώπιον του νόμου και στην άσκηση της δικαιοπρακτικής τους

ικανότητας, συμπεριλαμβανόμενης της κατάρτισης των υπαλλήλων και παρόχων υπηρεσιών σε όλους τους τομείς.

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη (άρθρο 13)

Αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη χωρίς καμία διάκριση, με αποτελεσματικό μηχανισμό παρακολούθησης. Αποτελεσματική πρόσβαση στις νομικές υπηρεσίες και στη νομική βοήθεια, σε δωρεάν βοηθητικές τεχνολογίες και σε ποιοτική μετάφραση και διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα, στη γραφή Braille, και σε άλλες εναλλακτικές μορφές, παρέχοντάς τα δωρεάν σε όλα τα στάδια των αστικών, ποινικών και διοικητικών διαδικασιών. Επαρκή κατάρτιση στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε δικαστές, δικηγόρους και στους υπαλλήλους επιβολής του νόμου.

Διασφάλιση της προσβασιμότητας στις κτιριακές υποδομές των δικαστηρίων και των υπηρεσιών δικαιοσύνης της χώρας και στο ψηφιακό περιβάλλον του δικαστικού συστήματος της χώρας.

Ελευθερία και ασφάλεια του ατόμου (άρθρο 14)

Κατάργηση όλων των νόμων που επιτρέπουν την ακούσια στέρση της ελευθερίας λόγω αναπηρίας, τερματισμός της χρήσης αναγκαστικής θεραπείας και περιοριστικών και καταναγκαστικών μεθόδων, παροχή αποτελεσματικών ένδικων μέσων μέσα για τα άτομα με αναπηρία που στερούνται την ελευθερία τους λόγω της αναπηρίας τους.

Το Κράτος να εναντιωθεί στην υιοθέτηση του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την Αξιοπρέπεια του Ανθρώπου όσον αφορά την Εφαρμογή της Βιολογίας και Ιατρικής: Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την Βιοϊατρική (ETS αριθ. 164) (Σύμβαση του Οβιέδο) στην παρούσα μορφή της.

Απαλλαγή από βασανιστήρια και σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία (άρθρο 15)

Αποτελεσματικά μέτρα ώστε οι συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία στα ιδρύματα και σε οποιουδήποτε τύπου εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών διαβίωσης στα κέντρα υποδοχής και κράτησης για πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, και άτομα σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα, να σέβονται την αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία και να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του Άρθρου 15 της Σύμβασης.

Συγκεκριμένα μέτρα και εξατομικευμένη στήριξη για φυλακισμένους και κρατούμενους με αναπηρία ώστε να καλύπτονται οι καθημερινές τους ανάγκες.

Μέτρα διασφάλισης και μηχανισμοί παρακολούθησης ενάντια στην κακομεταχείριση στα ιδρύματα και κάθε είδους εγκαταστάσεις όπου βρίσκονται άτομα με αναπηρία, διασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι οι τραυματισμοί που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία στα εν λόγω ιδρύματα

και τις εγκαταστάσεις καταγράφονται συστηματικά και γνωστοποιούνται στις αρμόδιες αρχές παρακολούθησης.

Απαλλαγή από την εκμετάλλευση, τη βία και την κακοποίηση (άρθρο 16)

Εφαρμογή ενός αποτελεσματικού πλαισίου αντιμετώπισης της βίας, ιδιαίτερα της ενδοοικογενειακής βίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, κατά των ατόμων με αναπηρία, ιδίως των γυναικών και των παιδιών με αναπηρία. Ειδική κατάρτιση στις αρχές επιβολής του νόμου, στο ιατρικό προσωπικό και τους κοινωνικούς λειτουργούς στις μεθόδους εντοπισμού και αντιμετώπισης της βίας κατά των ατόμων με αναπηρία και της σεξουαλικής εκμετάλλευσής τους. Σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες και τα παιδιά με αναπηρία.

Αυτόνομη διαβίωση και ένταξη στην κοινότητα (άρθρο 19)

Ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική, με σαφή και χρονικά δεσμευτικά μέτρα και διάθεση επαρκών πόρων, για αποτελεσματική αποϊδρυματοποίηση σε όλα τα επίπεδα και σε κάθε Περιφέρεια της χώρας.

Θεσμοθέτηση του Προσωπικού Βοηθού και ανάπτυξη των Στεγών Ανεξάρτητης και Υποστηριζόμενης Διαβίωσης με τη δημιουργία νέων, σε κάθε Δήμο της χώρας.

Ενεργός εμπλοκή των ατόμων με αναπηρία, μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων, στην εκπόνηση στρατηγικών και προγραμμάτων αυτόνομης διαβίωσης που θα παρέχουν προσβάσιμες κοινοτικές υπηρεσίες, ειδικά σε τοπικό επίπεδο.

Κινητικότητα του ατόμου (άρθρο 20)

Αποτελεσματικά μέτρα για τη βελτίωση του συστήματος στήριξης της προσωπικής κινητικότητας, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια και την ισότιμη πρόσβαση όλων των ατόμων με αναπηρία σε παροχές και μέσα που διευκολύνουν την προσωπική τους κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής κατάρτισης σε δεξιότητες κινητικότητας στα άτομα με αναπηρία και στο ειδικευμένο προσωπικό που εργάζεται μαζί τους.

Ελευθερία της έκφρασης και της γνώμης και πρόσβαση στην πληροφορία (άρθρο 21)

Οι πάροχοι υπηρεσιών προς το κοινό, ειδικότερα οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, οι τηλεπικοινωνιακοί φορείς και οι δημόσιες βιβλιοθήκες, σταδιακά θα πρέπει να προσφέρουν στα άτομα με αναπηρία πληροφορία σε προσβάσιμες μορφές, όπως η νοηματική γλώσσα, η γραφή Braille, η μορφή εύκολης ανάγνωσης (Easy-to-Read) και η χρήση επιγραφών, με βάση ένα πλάνο δράσης που θα είναι συγκεκριμένο και θα παρακολουθείται.

Εκπαίδευση (άρθρο 24)

Συνεκτική στρατηγική για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Προσβασιμότητα των δομών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τη Σύμβαση, προωθώντας τον Καθολικό Σχεδιασμό, λήψη ειδικών μέτρων και εξατομικευμένη στήριξη μαθητών/φοιτητών με αναπηρία (όπως προσβάσιμα και προσαρμοσμένα υλικά, συμπεριληπτικά προγράμματα σπουδών, συμπεριληπτικές τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας για μαθητές και φοιτητές με αναπηρία), καθώς και προώθηση της προσβάσιμης ψηφιακής εκπαίδευσης.

Άμεση πρόσβαση στην τυπική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά με αναπηρία που είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες με αναπηρία και για τα παιδιά Ρομά με αναπηρία.

Διάθεση αποτελεσματικών και επαρκών οικονομικών και υλικών πόρων και κατάλληλου και μόνιμου εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, ώστε να διασφαλίζεται η συμπεριληπτική εκπαίδευση με αποτελεσματικό τρόπο.

Ενσωμάτωση της συμπεριληπτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης στα προγράμματα σπουδών ανώτερης εκπαίδευσης για τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς και στα προγράμματα κατάρτισης για το σημερινό διδακτικό προσωπικό, με επαρκή χρηματοδότηση.

Υγεία (άρθρο 25)

Σταθερή, συνεχιζόμενη, μακροπρόθεσμη στρατηγική που θα περιλαμβάνει αποτελεσματικά και εναρμονισμένα μέτρα τα οποία θα εγγυώνται την πρόσβαση δίχως εμπόδια των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις υπηρεσίες υγείας.

Παρακολούθηση της υλοποίησης της παροχής υπηρεσιών υγείας από παρόχους υπηρεσιών υγείας στα άτομα με αναπηρία σε ίση βάση με τους άλλους.

Προσβάσιμες εγκαταστάσεις υγείας, εξοπλισμός και εργαλεία, με έμφαση στη διασφάλιση πρόσβασης γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, στις αστικές και αγροτικές περιοχές.

Αποκατάσταση (άρθρο 26)

Σύσταση Διεύθυνσης Αποκατάστασης στο Υπουργείο Υγείας για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών αποκατάστασης ιδιαίτερα για τα άτομα με κινητική αναπηρία, καθώς και με άλλες αναπηρίες. Εκσυγχρονισμό και επαναστελέχωση του Εθνικού Κέντρου Αποκατάστασης ως σημείο αναφοράς και παράλληλη δημιουργία δικτύου νέων Μονάδων Αποκατάστασης για την αύξηση των κλινών αποκατάστασης.

Δημιουργία πλαισίου προώθησης προγραμμάτων πρώιμης διάγνωσης - έγκαιρης παρέμβασης ως βασικό άξονα αποτελεσματικότερης και ουσιαστικότερης αποκατάστασης και κοινωνικής ένταξης του ατόμου με αναπηρία.

Αποσύνδεση των Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ. από τα Νοσοκομεία ένταξή τους στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας στους Δήμους, ώστε να λειτουργήσουν σύμφωνα με τους αρχικούς σκοπούς τους, δηλαδή την κοινωνική ένταξη και αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία.

Εργασία και απασχόληση (άρθρο 27)

Εφαρμογή μιας εθνικής στρατηγικής για την απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις με μετρήσιμους και ελέγξιμους στόχους, η οποία να θέτει τις προϋποθέσεις για τη μετάβαση από τον αποκλεισμό τους στην πλήρη και ισότιμη συμμετοχή τους στον κόσμο της εργασίας, ως παραγωγικοί και ενεργοί πολίτες, όπως το Σύνταγμα της χώρας και το άρθρο 27 της Σύμβασης επιτάσσουν.

Άρση του συνόλου των αντικινήτρων που εμποδίζουν την συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στον κόσμο της εργασίας και θέσπιση ενός σύγχρονου συστήματος κινήτρων, που να διευκολύνει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη μισθωτή εργασία στον ιδιωτικό τομέα, στην αυτο-απασχόληση, την επιχειρηματικότητα και την κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Αναμόρφωση των σχετικών νομοθετικών διατάξεων και πρακτικών που αφορούν προνοιακά επιδόματα, παροχές, συντάξεις και φοροαπαλλαγές για τα άτομα με αναπηρία, εναρμονίζοντας τους υπάρχοντες κανόνες και καταργώντας κανόνες και πρακτικές που παράγουν διακρίσεις και εμπόδια, συμπεριλαμβανομένων αυτών που υπάρχουν στο σύστημα πιστοποίησης της αναπηρίας.

Αποτελεσματική εφαρμογή του υπάρχοντος πλαισίου κοινωνικής προστασίας και ανάπτυξη περαιτέρω μέτρων για τη διασφάλιση επαρκούς βιοτικού επιπέδου για τα άτομα με αναπηρία.

Δίκαιο ασφαλιστικό σύστημα για όλους- δίκαιη φορολόγηση (άρθρο 28)

Σχεδιασμός και εφαρμογή ενός δίκαιου ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος, το οποίο μέσω της διατήρησης ή και ενίσχυσης του εισοδήματος των ατόμων με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, θα συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και στη διαφύλαξη της αξιοπρέπειάς τους. Συγκεκριμένα:

- Ευρεία αναμόρφωση του ν.4387/2016 με τον οποίο έχουν καταργηθεί σημαντικά δικαιώματα και παροχές στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης των ατόμων με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και έχουν θεσπιστεί άδικες διατάξεις, όπως η διάταξη των άρθρων 7 και 27, η οποία αφορά στην αναλογική μείωση του ποσού της εθνικής σύνταξης βάσει του ποσοστού αναπηρίας του δικαιούχου.
- Επαναφορά ευνοϊκών ρυθμίσεων, όπως επαναφορά των ρυθμίσεων της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 3232/2004, οι οποίες αφορούν τη συνταξιοδότηση των γονέων/ συζύγων/ αδελφών που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με βαριά αναπηρία, επαναφορά της καταβολής του ΕΚΑΣ σε όλους τους συνταξιούχους αναπηρίας, όπως ίσχυε με το άρθρο 34 του ν. 3996/2011 κ.α.
- Αποκατάσταση των αδικιών που έχουν υποστεί οι συνταξιούχοι αναπηρίας και γήρατος του ιδιωτικού τομέα με την ψήφιση των εφαρμοστικών νόμων του 2ου μηνονίου και συγκεκριμένα με τις διατάξεις του ν. 4093/12 και του ν. 4111/2013 και την εναρμόνισή τους με τα ισχύοντα στο δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και αποκατάσταση των αδικιών που έχουν υποστεί οι συνταξιούχοι γήρατος γονείς ατόμων με βαριές αναπηρίες του ιδιωτικού τομέα.

- Εισοδηματική ενίσχυση ατόμων με αναπηρία και οικογενειών τους μέσω σχεδιασμού και εφαρμογής ενός φορολογικού συστήματος, το οποίο θα συμβάλει στην προστασία και ενίσχυση των εισοδημάτων των ατόμων με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και θα διασφαλίζει ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη το πρόσθετο κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών αναπηρίας, διατήρησης των φοροαπαλλαγών που είναι σε ισχύ για τα άτομα με αναπηρία/ χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, απαλλαγής όλων των ατόμων με αναπηρία με ποσοστό τουλάχιστον 50% και των οικογενειών που βαρύνονται φορολογικά με άτομα με βαριά αναπηρία, από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης, από τον ΕΝΦΙΑ για την πρώτη κατοικία χωρίς εισοδηματικά κριτήρια, από τα τεκμήρια του εισοδήματος, κ.α.
- Επαναφορά του άρθρου 18 του ν. 4172/2013 που προέβλεπε μείωση φόρου από ιατρικές δαπάνες, για τα άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, καθώς και διεύρυνση αυτού.
- Αύξηση των επιδομάτων των ατόμων με αναπηρία, λαμβάνοντας υπόψη ότι αυξήσεις έχουν να δοθούν στα επιδόματα από την αρχή της κρίσης και επέκτασή τους σε όλες τις κατηγορίες αναπηρίας, όπως στα κωφά βαρήκοα άτομα ηλικίας 18 έως 65 ετών.

Συμμετοχή στην πολιτική και δημόσια ζωή (άρθρο 29)

Αναμόρφωση του σχετικού εκλογικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένων των νόμων, κανονιστικών διατάξεων και υποστηρικτικών μηχανισμών, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν αποτελεσματικά και πλήρως στην πολιτική και δημόσια ζωή, και να εξασκούν το δικαίωμά τους να ψηφίζουν, διασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, την απρόσκοπτη φυσική προσβασιμότητα στην ψηφοφορία, το απόρρητο της ψήφου και τη διαθεσιμότητα εκλογικού υλικού και πληροφόρησης σε προσβάσιμες μορφές.

Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό (άρθρο 30)

Συμπεριληπτικές και προσβάσιμες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες τουρισμού, αναψυχής, ελεύθερου χρόνου και αθλητικών δραστηριοτήτων, για την ίση πρόσβαση και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία, και ειδικά των παιδιών με αναπηρία. Υιοθέτηση όλων των απαιτούμενων μέτρων που θα διασφαλίζουν την αποτελεσματική υλοποίηση σε εθνικό επίπεδο της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ που θεσπίστηκε μετά την κύρωση της Συνθήκης του Μαρρακές για τη Διευκόλυνση της πρόσβασης σε δημοσιευμένα έργα για τα άτομα που είναι τυφλά, τα άτομα με μειωμένη όραση ή με πρόβλημα ανάγνωσης εντύπων με άλλο τρόπο.

Στατιστική και συγκέντρωση δεδομένων (άρθρο 31)

Σύσταση εξειδικευμένου τμήματος επιτελικού χαρακτήρα στην Ελληνική Στατιστική Αρχή ως Επιμέρους Σημείου Αναφοράς για την ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις έρευνες που αφορούν τον γενικό πληθυσμό, καθώς και τη συγκέντρωση στατιστικών και ερευνητικών δεδομένων και την ανάπτυξη δεικτών σχετικών με τα άτομα με αναπηρία/χρόνιες παθήσεις ανά πεδίο πολιτικής, σε συνεργασία με το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της

Ε.Σ.Α.μεΑ., που αποτελεί θεσμικό συνομιλητή των φορέων του ελληνικού στατιστικού συστήματος.

Εκπόνηση ολοκληρωμένου συστήματος καταγραφής και συλλογής σχετικών δεδομένων, το οποίο συστηματικά θα συλλέγει, αναλύει και διαχέει στοιχεία για τα άτομα με αναπηρία, με κατανομή ανά φύλο, ηλικία, εθνικότητα, είδος αναπηρίας, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, απασχόληση και τόπο διαμονής, καθώς και για τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, με βάση τη μεθοδολογία του Σύντομου Ερωτηματολογίου για την Αναπηρία της Ομάδας Ουάσιγκτον και σε άμεση συνεργασία με το προαναφερόμενο Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Παρακολούθηση τήρησης της υποχρέωσης των διοικητικών οργάνων και αρχών για τη συλλογή και τήρηση επιμέρους στατιστικών στοιχείων για την αναπηρία ως προς τους τομείς ευθύνης τους.

Σε αυτή την περίοδο που αμφισβητούνται θεμελιώδεις αξίες, το αναπηρικό κίνημα ενωμένο είναι εδώ, για να διεκδικήσει τον πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς!

Ζωή με ισότητα και αξιοπρέπεια!

